

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

04 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor

judecând, fără citarea părților, recursul în anulare, declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Frontului Ucrainean nr. 2 din 02 septembrie 1944, în cauza penală privind-o pe

Rozentali Maria Xxxxx, născută în anul xxxxx, originară din or. Xxxxx județul Xxxxx, la data examinării dosarului a fost domiciliată în or. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

09 ianuarie 2020 - 04 februarie 2020

în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al Frontului Ucrainean nr. 2 din 02 septembrie 1944, **Rozentali Maria Xxxxx**, a fost condamnată în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, la 15 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și fără confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, s-a stabilit că Rozentali Maria Xxxxx, a fost recunoscută vinovată și condamnată de faptul că, locuind în or. Xxxxx, teritoriu vremelnic ocupat de trupele germane – române, în anul 1944, a fost racolată, în calitate de agent secret, la serviciul anti-spionaj român „Siguranța” și avea sarcina să identifice persoanele care nu erau mulțumite de regimul român. Îndeplinind aceste sarcini, Rozentali M., în perioada ianuarie-martie 1944, a avut câteva întâlniri cu agentul „Siguranței Române”, primind de la el pentru serviciile acordate 38000 lei. După eliberarea or. Xxxxx de cortopitorii români, Rozentali M. a primit indicație să rămână în oraș, să prelungească activitatea de colectare a informației și transmiterea ei serviciilor secrete.

În ședința de judecată Rozentali M., a recunoscut vinovăția și a confirmat cele invocate în rechizitoriu.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare invocând prevederile 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea sentinței nominalizate, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Rozentali Maria, pe motiv că la materialele dosarului nu se conțin probe suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatei în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR – trădare de patrie, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpata Rozentali M., prin acțiunile sale, a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, așa cum prevede acest articol.

Instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatei la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Rozentali Maria, pentru trădare de patrie constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatei la un proces echitabil. În consecință, hotărârea judecătorească în cauză, urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Rozentali Maria, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

Prin urmare, inculpata Rozentali Maria, în conformitate cu art. 3 al Legii 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitată.

4. Judecând argumentele recursului în anulare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi admis cu casarea hotărârii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

De asemenea, Colegiul penal menționează că, la 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Conform art. 3 lit. a) din Legea Republicii Moldova privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici

Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru "tradare de patrie".

În temeiul celor constatate și prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată prezența în speță a motivelor întemeiate pentru a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Rozentali Maria, în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, a o casa și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a înceta procesul penal pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, prin urmare și reabilitarea condamnatei.

Ținând cont de cele menționate, Colegiul penal lărgit conchide că recursul în anulare declarat este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E:

Se admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, se casează sentința Tribunalului militar al Frontului Ucrainean nr. 2 din 02 septembrie 1944, în privința condamnării lui **Rozentali Maria Xxxxx**, în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acesteia în fața societății, și reintegrarea în drepturi în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 04 februarie 2020.

Președinte	Timofti Vladimir
Judecător	Cobzac Elena
Judecător	Toma Nadejda
Judecător	Țurcan Anatolie
Judecător	Boico Victor